

Skryf die volgende
skyfies neer in jou
skrif.

**Die belangrikheid van
kulture vir toerisme in jou
provinsie.**

Volksoorlewering:

- **Hierdie kultuur behels 'n spesifieke kultuur se legendes, stories en liedjies.**
- **Bv. die Tokolosie wat allerhande moeilikheid en skade kan bring vir jou.**
- **Al die verskillende kulture in S.A het verskillende verhale en stories.**

Kleredrag:

- **Verskillende kulture het verskillende kleredrag.**
- **Bv. die Ndebele-kultuur gebruik krale en patrone op klere.**

Kookkuns:

- **Suid-Afrikaanse kos verteenwoordig verskeidenheid kulturele en etniese groepe.**
- **Iets wat almal eet is braaivleis.**

Dans en musiek:

Watersweldanse:

- **Die dans het ontstaan uit kodes wat myners geskep het om onderdrukking van mynbase te beveg.**

Township kwaito:

- **Vorm van musiek wat in die 1990's ontstaan het. Dit gaan oor die lewe in townships.**

Vervolg:

Zoeloe-danse en tradisionele kleredrag:

- **Is dikwels vir toeriste opgetree.**
- **Daar is danse vir talle geleenthede.**
- **Ingoma word deur seuns en meisies opgevoer.**
- **Indlamu word met tromme opgevoer.**

Vervolg:

Sangomas, tradisionele medisyne en tradisionele genesing:

- **Dit is 'n belangrike deel van S.A se kultuur.**
- **Izinyanga word as 'n spesiale persoon beskou.**
- **Izangoma glo in godelike magte.**

Tradisionele leiers en kapteinskappe:

- **Hierdie gemeenskappe lewe tradisionele lewens.**
- **Hulle respekteer tradisionele kennis.**
- **Hulle respekteer die gesag van die kapteins.**

Ndebele-kuns:

- **Dit lok toeriste.**
- **Die kleure simboliseer uitdrukkings aan persoonlike gebede, selfidentifikasies, waardes, emosies en huwelikke.**

Riksjas:

- 'n Gewilde toeristerrein in Durban.
- Dit is bekend vir die kleurvolle hooftooisels.
- Dis 'n karretjie wat getrek word deur 'n man wat danse uitvoer.

San-rotskuns:

- **Hulle was die eerste inwoners in S.A**
- **Hulle kunsvorm is 'n rekord van hulle lewe en kultuur.**
- **Jy kan dit vind by die Drakensberge en op ander gebiede.**

Kuns en musiekfeeste:

Voorbeelde daarvan is:

- **Grahamstad kunstefees.**
- **Oppikoppi.**
- **KKNK.**
- **Kaapstad jazzfees.**
- **Kaapselklopse.**

Vernaamste kultuurgroepe in S.A

Bl. 151 - 156

Vernaamste

kultuurgroepe in S.A

- **Nguni-groep**
- **Sotho-groep**
- **Shangaan-Tsonga-groep**
- **Vendas**
- **Kohoi-San- en Nama-groep**
- **Wit-, Indiër- en Bruin kultuurgroep.**

Nguni-groep:

Zoeloe-Kultuur:

- **Word in KZN aangetref.**
- **Hulle huise bestaan uit byekorf-vormige grashutte.**
- **Beeste wys jou rykdom**
- **Hulle betaal labola aan die bruid se familie.**

Verlvolg:

Xhosa-kultuur:

- **Word in Oos-Kaap aangetref.**
- **Hulle bou hulle huis in groepe vir groot families.**
- **Rook van 'n pyp is 'n voorreg vir vroue wat 'n sekere hoveelheid kinders het.**
- **Nekkrake dui ouderdom aan van vroue.**

Vervolg:

Swati-kultuur:

- **Word in Mpumulanga aangetref.**
- **Spesiale hut vir kos maak se naam is lidala.**
- **Indlamu is wat ongetroude meisies dans.**
- **Sibhaca is uitgevoer deur 'n groep mans.**
- **Klere betsaan uit stukke katoenlap.**

Vervolg:

Ndebele-groep:

- **Huise het grasdakke en 'n binnehof wat deur 'n lae muur omsluit word.**
- **Vrouens wat onlangs getroud is dra kombes oor hulle koppe.**
- **Hulle lewe is poligaam. Die man mag verskeie vrouens hê.**

Die Sotho-groep:

- **Hulle woon hoofsaaklik in Limpopo.**
- **Hulle woon in hutte met plat dakke wat versier word deur vrouens.**
- **Die hoofman dra 'n luiperd – of leeuvel as teken van leierskap.**
- **Hulle keer dikwels terug na hul eie dorpies in vakansies.**

Shangaan-Tsonga-groep

- **Hulle skeep ingewikkelde weef- en mandjiewerk en pottebakkerij.**
- **Vroue weef mandjies die vir stoor van hulle graan.**
- **Mans maak houtlepels en ander gereedskap.**
- **Hulle gebruik ook labola.**

Die Vendas:

- **Hulle het groot respek vir vrouens.**
- **Vrouens kan koniging word van die stam.**
- **Hulle vergader elke Sondag om kewssies rakende die gemeenskap te bespreek.**
- **Musiek speel 'n belangrike rol vir hulle. Bv. geluk, werk, hartseer ens.**

Khoi-San- en Nama-Groep

- **Hulle woon in droë omgewings.**
- **Hulle trek van plek tot plek vir kos vir hulle veë.**
- **Matjieshuis bestaan uit houtraamwerk en gras en is maklik om op te pak vir 'n trek**
- **Hulle praat Afrikaans.**

Wit-, Indiër- en Bruin

Kultuurgroep:

Witmense:

- Talle witmense is 'n afstammeling van sendelinge of setlaars wat na S.A toe gevlug het vir 'n nuwe begin.
- Meeste kulture is geïntegreerd in S.A
- Hulle hou van braaivleis.

Vervolg:

Afrikaners:

- **Afrikaans word in die algemeen in S.A en Namibië gepraat.**
- **Skere mense glo nog dat die man die hoof in die huis bly en die ma die kinders moet help.**
- **Boeremusiek is tradisionele musiek.**

Vervolg:

Indiërs:

- **Hulle is baie kleurvol en lewendig.**
- **Meeste lede is Hindoe-geloof.**
- **Ander lede is Moslems.**
- **Hindoe-klere is kleurvol.**
- **Moslem-klere is swart en bedek die hele liggaam.**

Vervolg:

Bruinmense:

- **Hulle het 'n ryk tradisie van sing en dans.**
- **Hulle het 'n jaarlike fees – Kaapse Klopse.**
- **Hulle praat Afrikaans.**

**Unieke Aspekte van
kultuur wat elkeen van
S.A se provinsies
aangetref word.**

Bl 157 - 162

Gauteng:

- Daar is 'n multikulturele mengsel van mense.
- Mynkultuur en Townshiplewe lok mense na Guateng.

Vervolg:

Daar is verksie kultuurterreine in Soweto:

- **Zola-township (kwaito hoofstad van S.A)**
- **Hecter Pietersen-gedenkmuseum (Studente-opstand 16 Junie 1976).**
- **Klip-town (Vryheidsmanifes is hier onderteken).**

Vervolg:

Voortrekkermonument:

- **Hy is opgedra aan die Afrikaner kultuur na die weerstan van Afrikaners teen Britse besetting.**

Apartheidsmuseum:

- **Hy dokumenteer die donkerdae van die apartheid, sodat ons kan sien hoe S.A verbeter het.**

Vervolg:

Die Wieg van die Mensdom:

- **Dit het 'n groot versameling van fossiele wat bewys dat Afrika die plek was waar die moderne mens ontstaan het.**

Limpopo:

Vernaamste kultuurgroepe:

1. **Bapedi's (Noord-Sotho).**
2. **Shangaan-Tsongas.**
3. **Vendas.**
4. **Ndebeles.**
5. **Afrikaners.**

Vervolg:

- **Lovedu-stam is bekend as die enigste stam wat nog deur 'n vroulike monag regeer word.**
- **Ndebele-kuns is een van die herkenbare kulturele aspekte van Limpopo.**
- **Oppikoppi-musiekfees word jaarliks hier gevier.**

Noordwes:

Vernaamste kultuurgroepe:

- **BaTswanas.**
- **Sotho's.**
- **Afrikaners.**

Vervolg:

Wat lok die mense?

- **Die Wieg van die Mensdom.**
- **Die mynkultuur in Rustenburg.**
- **Die klein kultuurdorpie soos Gaabo.**
- **Anglo-Boereoorlog se slagveld word hier aangetref.**

Oos-Kaap:

Vernaamste kultuurgroepe:

- **Xhosas.**
- **Wittes (Engelse).**
- **Afrikaners.**

Vervolg:

- **Nasionale kunstefees vind jaarliks plaas in Grahamstad.**
- **Tradisionele Xhosa huis kan besoek word.**

Wes-Kaap:

Vernaamste kultuurgroepe:

- **Bruinmense.**
- **Wittes (Engelse).**
- **Afrikaners.**
- **Xhosas.**

Vervolg:

Wat lok besoekers?

- **Bo-Kaap-Museum met Moslem geskiedenis.**
- **Distrik Ses-museum met die geskiedenis van apartheid.**
- **Hugenote-setlaars wat uit Frankryk gevlug het en kom settel het in die Kaap.**

Vervolg:

- **Townshiptoere.**
- **Taalmonument.**
- **Die KKNK (Klein Karoo Nasionale Kunstefees.)**
- **Kaapse Klopse.**
- **Kaapstad Internasionale Jazz-fees.**

Kwazulu-Natal:

Vernaamste kultuurgroepe:

- **Zoeloes.**
- **Indiërs.**
- **Wittes.**

Vervolg:

Wat lok besoekers?

- **San-rotskuns.**
- **Zoeloe-danse en tradisionele drag.**
- **Hindoe-kunstefeeste.**
- **Die rietdans. (Bl 160 & 161)**

Noord-Kaap:

Vernaamste kultuurgroepe:

- **Afrikaners.**
- **Xhosas.**
- **Bruinmense.**
- **Khoi-San en Namas.**

Vervolg:

Wat lok besoekers?

Die San se kultuurgroep.

Mynkultuur en –geskiedenis. (Kimberley se gat).

Carnarvon, die laaste van die vroë primitiewe boerehuise wat gebou is uit klip.

Vrystaat:

Vernaamste kultuurgroepe:

- Afrikaners.
- BaSotho's.

Vervolg:

Wat lok besoekers?

- **Die BaSotho-kultuurdorpie.**
- **Die geskiedenis van Afrika-pioniers en hulle kultuur.**

Mpumalanga:

Vernaamste kultuurgroepe:

- **Ndebeles.**
- **Swati's.**
- **Shangaan-Tsongas.**
- **Wittes.**
- **Afrikaners.**

Vervolg:

Wat lok besoekers?

- **Die dorpie Pelgimsrus.**
- **Kultuurdorpies soos Shangana.**
- **Ndebele-huise.**